

Estètica i Crítica: Una filosofia de la imatge

2022-2023
Presentació

UNA DISSONÀNCIA COGNITIVA

La filosofia és literària, però
la cultura ha esdevingut visual

«No el que ignore la escritura, sino el que ignore la fotografía», se ha dicho, «será el analfabeto del futuro».

Walter Benjamin

Visual (I-)Literacy - (An-)Alfabetisme Visual

Pensar les imatges

- De la cultura textual a la cultura visual
- La idea de cultura-com-a-text s'està erosionant actualment almenys en quatre fronts: estem reconeixent successivament que
 - 1) les pràctiques creadores de cultura són fluides,
 - 2) hi ha “processos silenciosos” de coneixement,
 - 3) nocions de *ment* i *sentit* necessiten ser deshermeneutitzades, i
 - 4) les imatges tenen una dimensió epistemològica.

Enguany el curs es centra en els problemes de l'estètica i la crítica de les imatges, indagant en quina mesura les imatges constitueixen una **possibilitat de pensament** que es resisteixi al caràcter disciplinar amb el qual s'ha abordat el tractament de les imatges, especialment des de la metodologia de la història de l'art. En aquest sentit, es tracta de propiciar una comprensió de la "crítica" que no sigui entesa merament com una activitat consistent a jutjar idees, pràctiques artístiques o moviments socials, sinó singularment com aquella que n'investiga les **condicions de possibilitat**.

Objectius del Curs

1. Apamar la nova importància de les imatges i la cultura visual
2. Esbrinar en quin sentit són formes de pensament
3. Explorar les seves condicions de possibilitat
4. Considerar les possibilitats de pensar **amb** imatges

LECTURES DEL CURS (OBLIGATÒRIES)

Tema 1:

Hans Belting, «Image, Medium, Body », *Critical Inquiry* 31 (2005): 302-319. Tot.

Horst Bredekamp, *Teoría del acto icónico*, Madrid, Akal, 2017, pp. 15-39. Tot.

W.T.J. Mitchell, « Qué es una imagen ». Tot.

Tema 2:

George Steiner, « La crisis del lenguaje », en *Presencias Reales*, Destino, 1989, pp. 111-145.

Walter Benjamin, *Discursos interrumpidos I*, 1972: pp. 17-57 (La obra de arte...) i 63- 83 (Pequeña historia de la fotografía)

Michel Foucault, *Esto no es una pipa. Ensayo sobre Magritte*, Barcelona, Anagrama, 1981, pp. 47-51.

Tema 3:

Jacques Rancière, « Si existe lo irrepresentable ». Tot.

Tema 4:

Guy Debord, *La sociedad del espectáculo. Ensayos*, Madrid: Siruela, 2007. Caps. 1 i 2.

Jacques Rancière, “Crítica de la crítica del espectáculo”, en: VV.AA, *Pensar desde la izquierda*, Madrid, Errata Naturae, 2012. Tot.

Tema 5:

Sigmund Freud, “Un recuerdo infantil de Leonardo da Vinci”, *Obras Completas*. Tot.

Jacques Rancière, “La imagen intolerable”, en *El espectador emancipado*, pp. 87-106.

Tema 6:

Nelson Goodman, *Maneras de hacer mundos*, cap 1.

Gilles Deleuze, « Qué es un acto de creación ». Tot.

Tema 7:

Jacques Rancière, “Imágenes pensativas” en: *El espectador emancipado*, Castellón, Ellago, 2010, pp. 107-129.

TEMARI

1. Pensar *sobre*, pensar *en* i pensar *amb* imatges
2. Crisi de la representació
3. L'irrepresentable
4. La societat de l'espectacle
5. La imatge com a símptoma
6. La creació de les imatges-pensament
7. Filosofar en altres medis: pensar amb imatges

(Cada tema són unes 4 classes. Els textos de lectura obligatòria, numerats per temes, están penjats al web:

<http://greta.cat/grau>)

AVALUACIÓ

L'avaluació es farà sobre dos elements:

1. Realització de dos exàmens parcials (4 punts cadascun)
2. Redacció d'un assaig breu de 2000 paraules (2 punts)

Els exàmens constaran d'un tema (6 punts) i dues preguntes curtes (2+2 punts). La matèria del primer examen serà la que s'haurà donat a classe abans de la data establerta per realitzar-lo, i ja no entrarà explícitament en el posterior. El segon abraçarà la matèria restant impartida fins a les últimes sessions. S'hauran d'aprovar tots dos perquè el resultat final sigui aprovat o superior.

Data del **primer examen: dijous 30 de març de 2023**

Data del **segon examen: dimarts 30 de maig de 2023**

Data límit per al **lliurament de l'assaig: 6 de juny de 2023**

Data de la revaluació: la que indiqui el deganat en el seu moment. Per a accedir a aquesta prova cal haver-se presentat a les anteriors i cal posar-se en contacte amb el professor.

TUTORIES

- Les tutories seran els Dmt i Dj d'11:30 a 13:00
- I els Dimecres a hores convingudes. Cal demanar cita al meu mail oficial: gerard.vilar@uab.cat

1. Pensar sobre, en, amb: Una triple possibilitat del pensament

- Introducció: Filosofia de la imatge
- Que és una imatge?
- Les imatges i les formes de vida: autonomia i context
- Les imatges en el temps
- Imatge i paraula

Distingir

- Pensar sobre les imatges
- Pensar en imatges
- Pensar amb imatges

QUÈ SIGNIFICA 'PENSAR'?

- La filosofia clàssica entenía que “pensar és conèixer mitjançant conceptes”(Kant, CRP, A69 B94)
- Però es pot pensar amb les mans, amb la vista, amb les orelles, amb tot el cos,...
- Hi ha un pensament estètic, no proposicional, diferent que el pensament teòric discursiu

- Pensar en el sentit més ampli (p.e., el pensament visual)
- Pensar en el sentit de “conèixer mitjançant conceptes”
- Pensar en el sentit heideggerià del “Was heisst Denken?”

Pensar **sobre** les imatges

EL ROMÀNIC CATALÀ

Francesca Español
Joaquín Yarza

Fotografies

Ramon Manent, Pere Pascual i Rosina Ramírez

An Anthropology of Images

PICTURE ▼ MEDIUM ▼ BODY

HANS BELTING

Penser l'image III
Comment lire les images?

Emmanuel Alloa (éd.)

les presses du réel

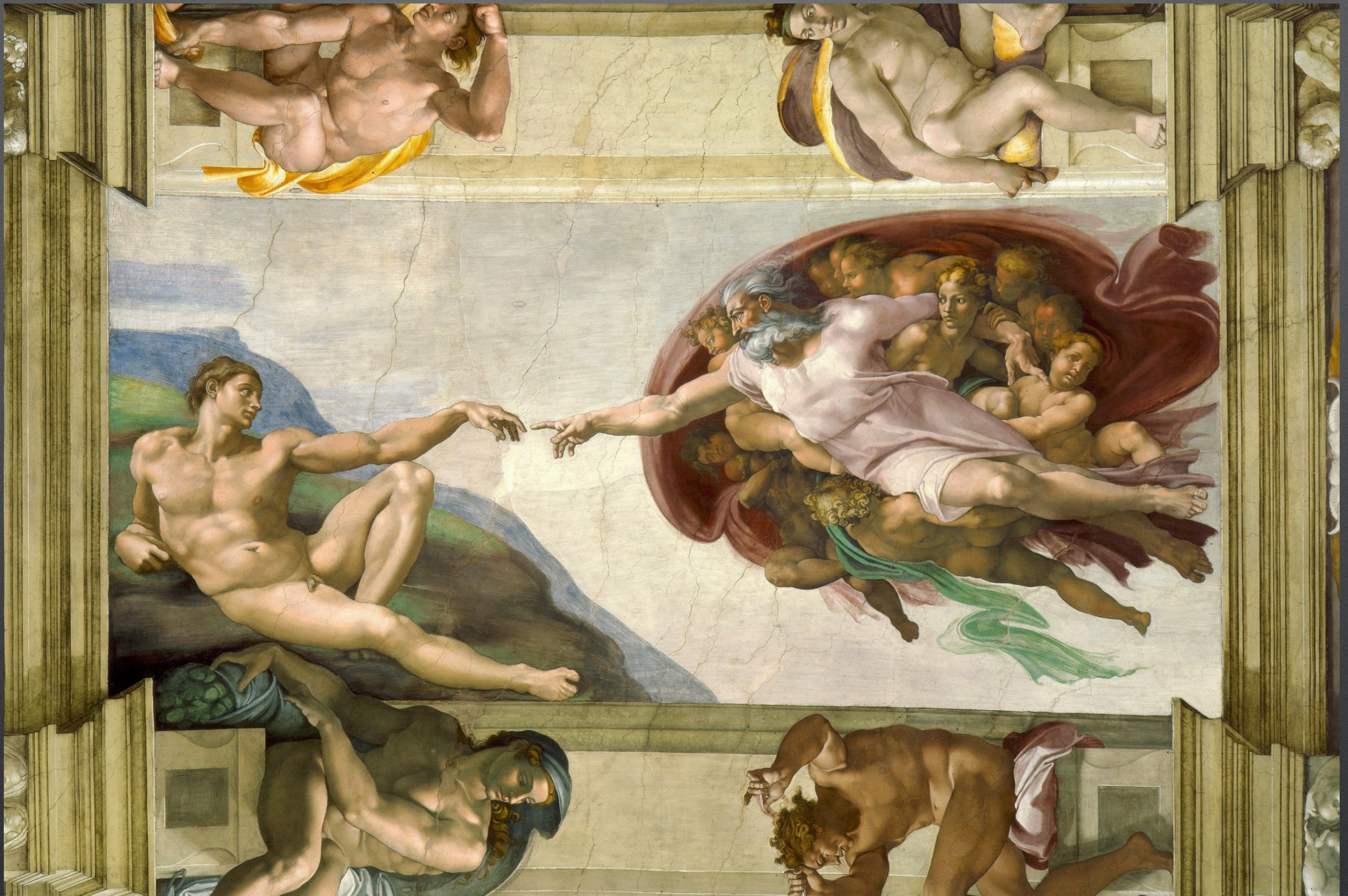
Emmanuel Alloa

La imagen diáfana

Fenomenología de los
medios visuales

ediciones / metales pesados

Pensar **en** o **mitjançant** imatges
El pensament visual

Miquel Àngel, *La creació d'Adam*, 1511

Diego Velázquez
Las Meninas,
1656

Caspar David Friedrich *Der Mönch am Meer* 1809 (Öl auf Leinwand, 110 x 171,5 cm, Nationalgalerie Berlin)

Delacroix,
*La Liberté guidant
le peuple*
1830

Dogs Guiding
the People

*Liberty Leading the People
of Hong Kong.*
Group exhibition
"The Art of Resistance",
Kong Art Space,
Hong Kong,
2019

Ceci n'est pas une pipe.

Magritte

La trahison des images, 1928

S. Dalí,
*La persistència
de la memòria,*
1931

Pensar **amb** imatges

**Una ambigüitat des de Plató:
Paraula, concepte i imatge**

***¿Logocentrisme occidental
o
Oculocentrisme occidental?***

14MR2013 AVT EDW 1800 COL A -3 891
12:31:25 COR-A DFLT 58 7%
UTC+1.0 LOC1 OP165SH WESCAM PEGASUS S/N1182

N

01-
00-
-01-
02

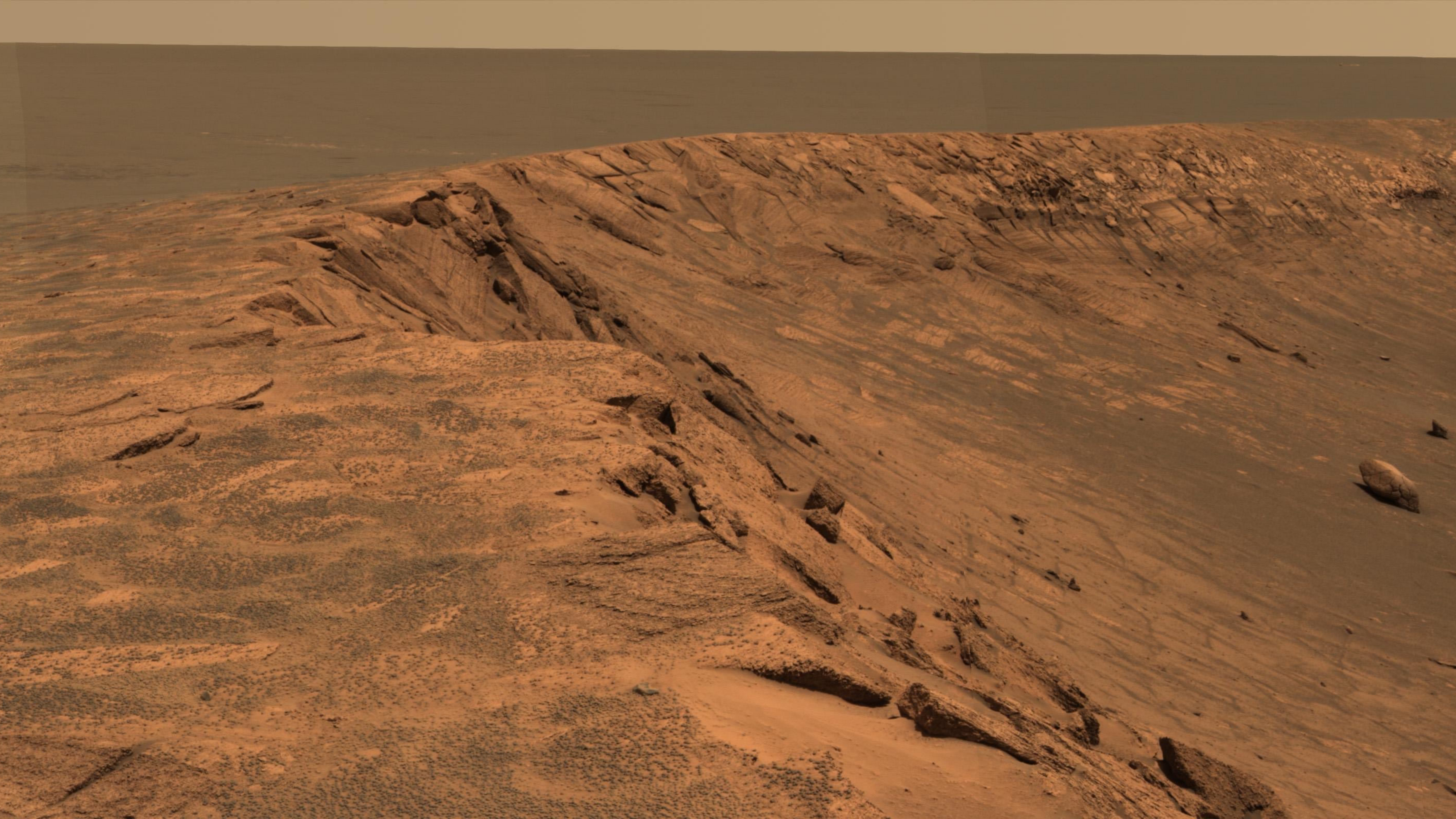
v (3s) = 234	km/h
v (6s) = ---	km/h
v (9s) = ---	km/h
v = ---	km/h

ACFT 39:51:33N 119° 3:16:18W 2817FT 34'35"00'01"02"0 731m 121° 736m
TGT LRF 39:51:23N 3:15:55W
AUTO VALID

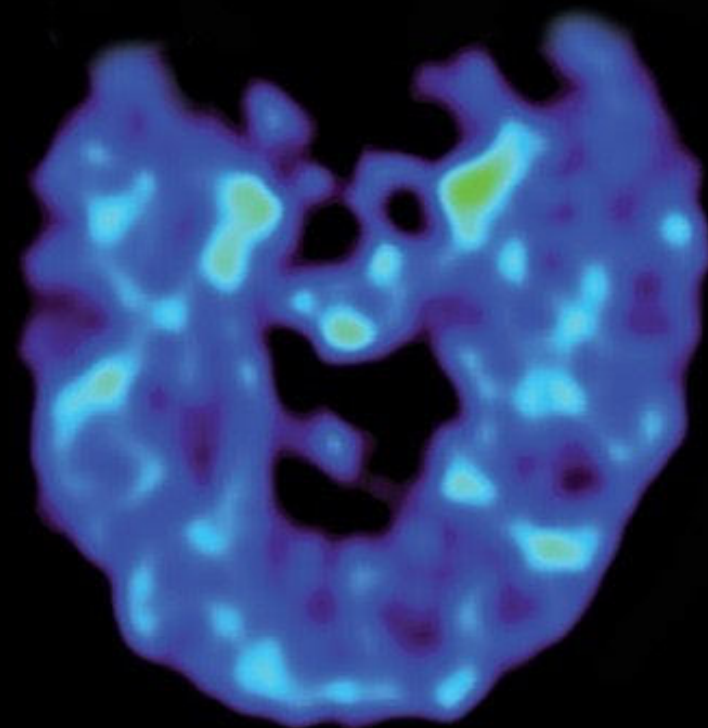
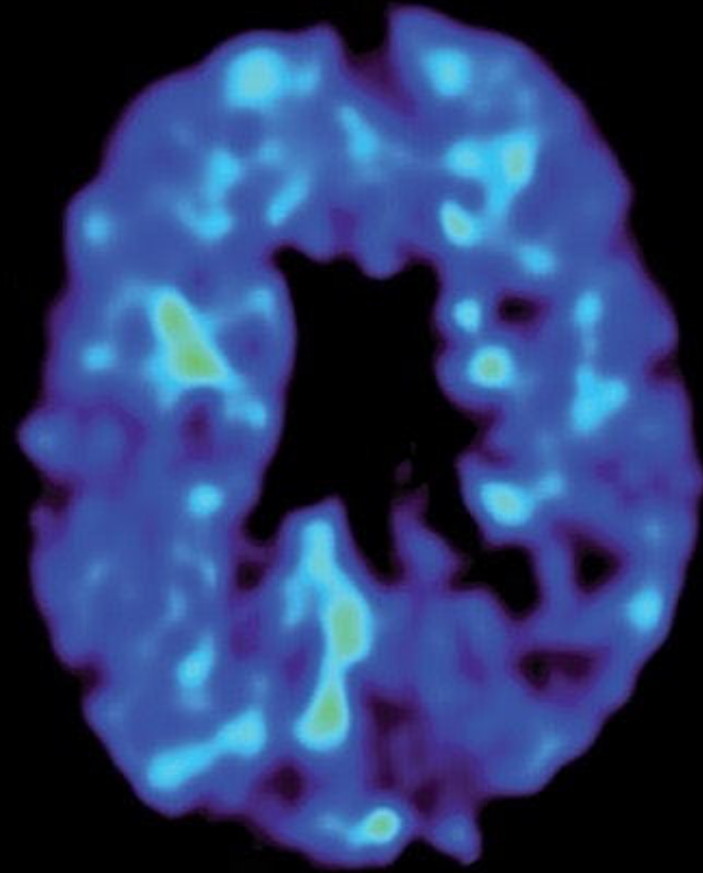

The GLASS-z13 galaxy was formed just 300 million years after the Big Bang

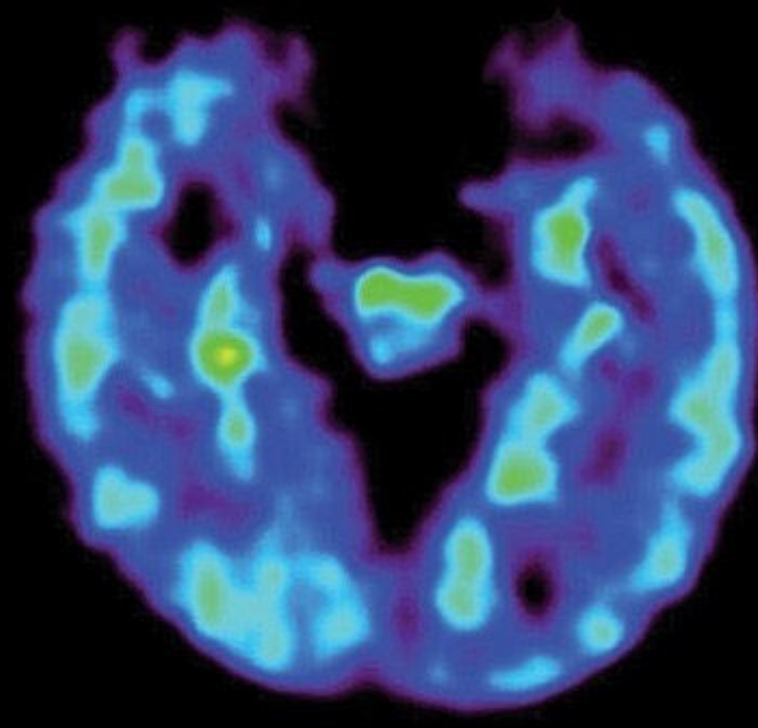
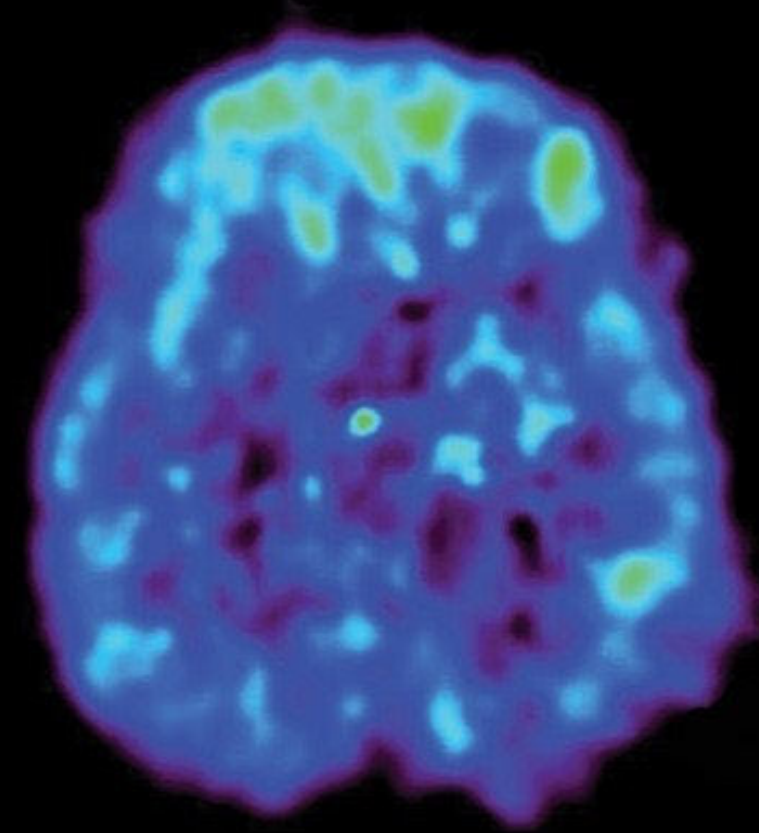

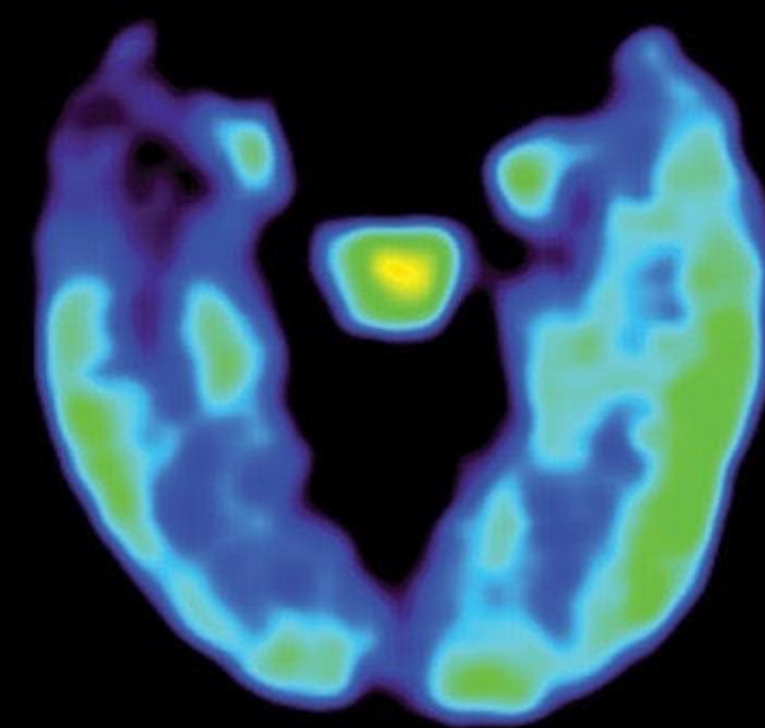
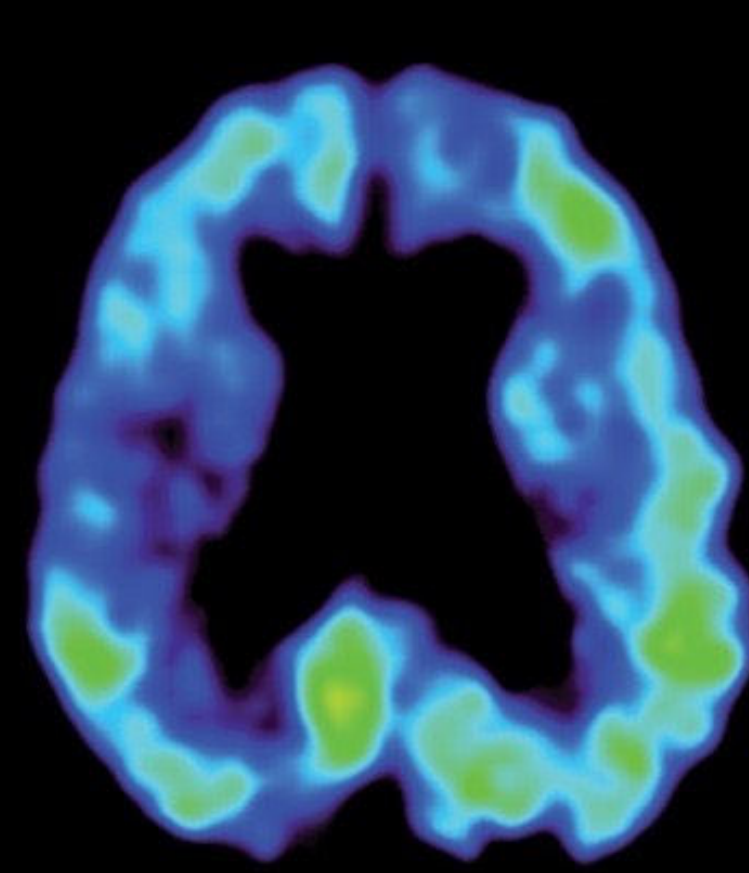
CONTROL
52 y

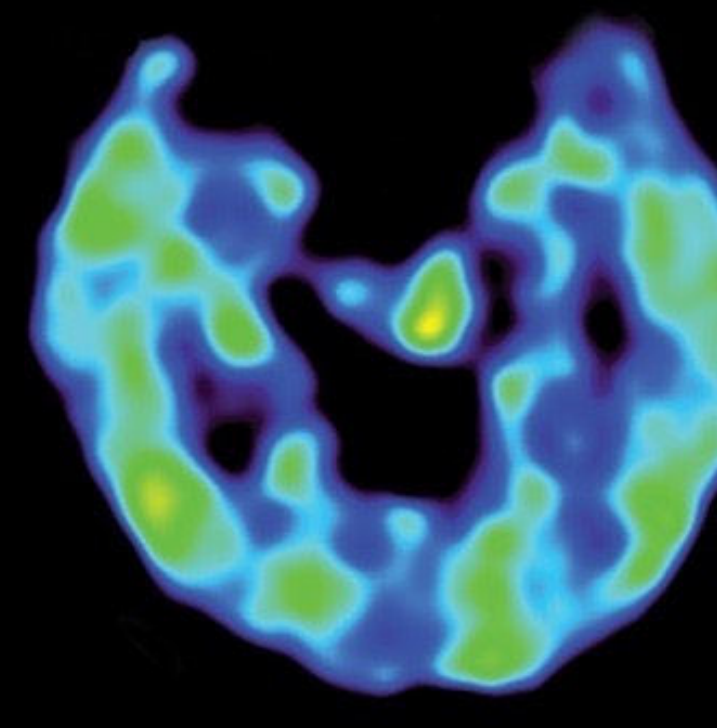
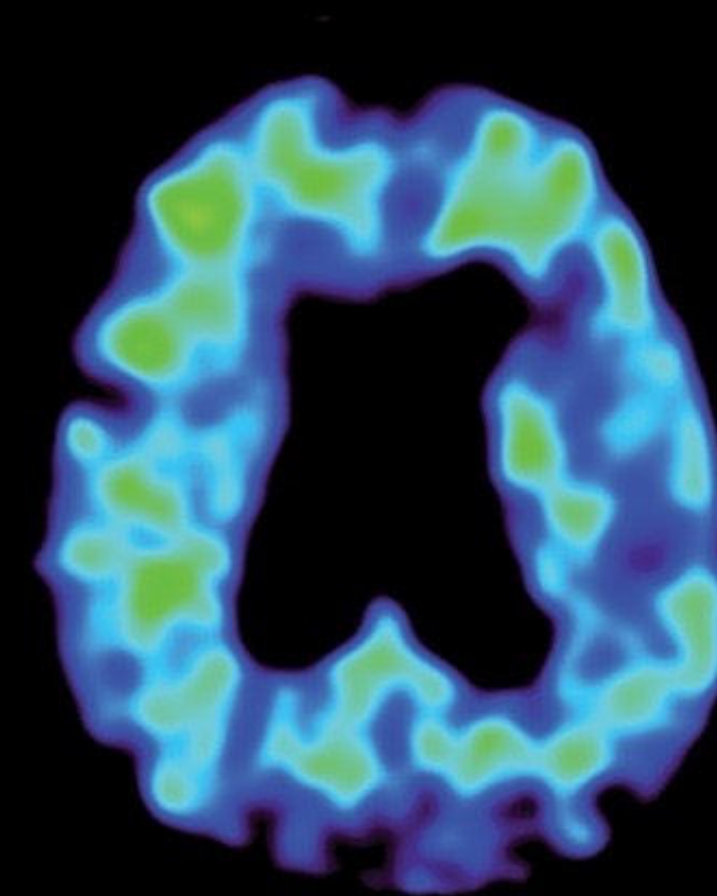
young DS
33 y

old DS
59 y

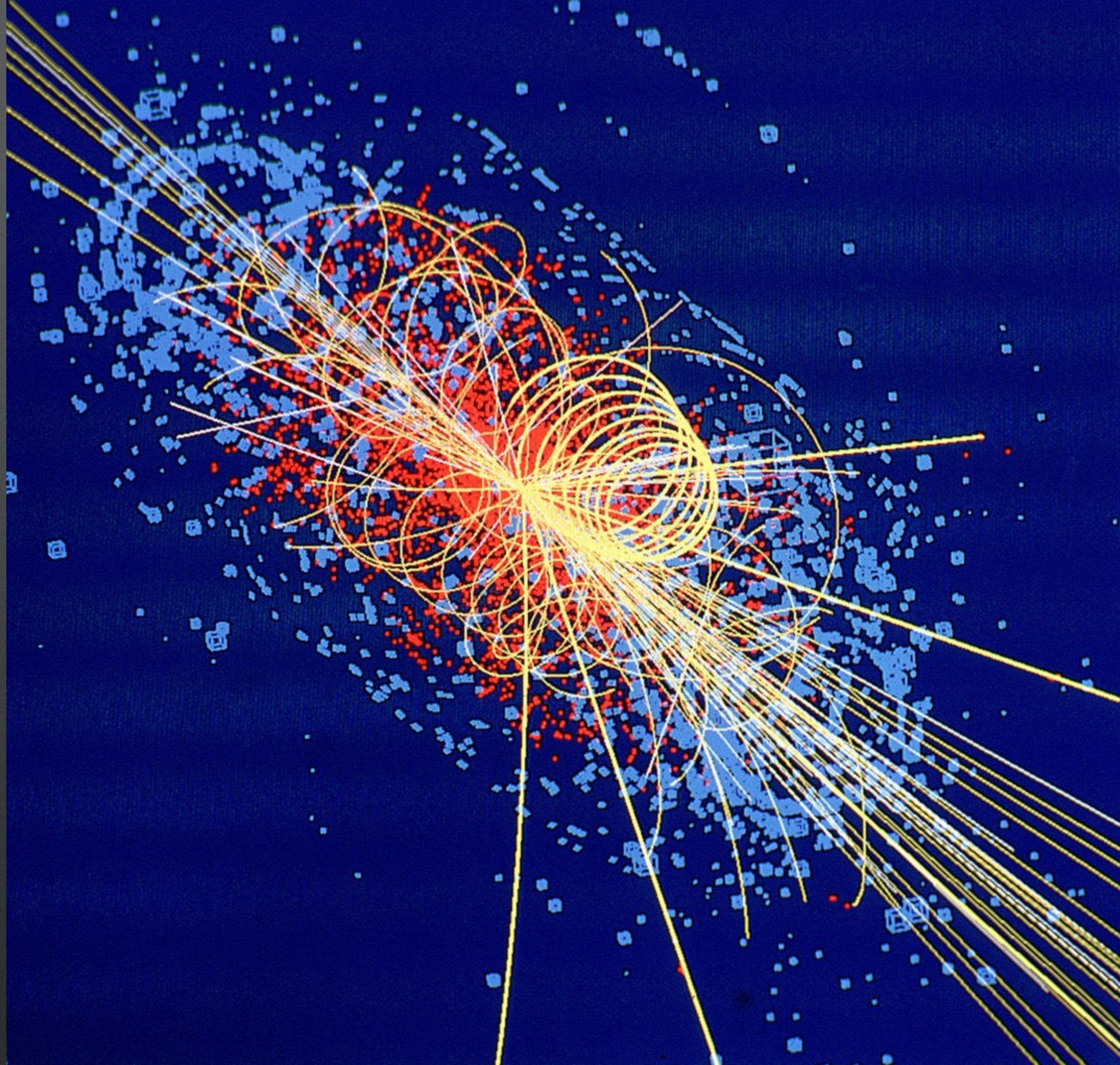

**ALZHEIMER'S
DISEASE**
61 y

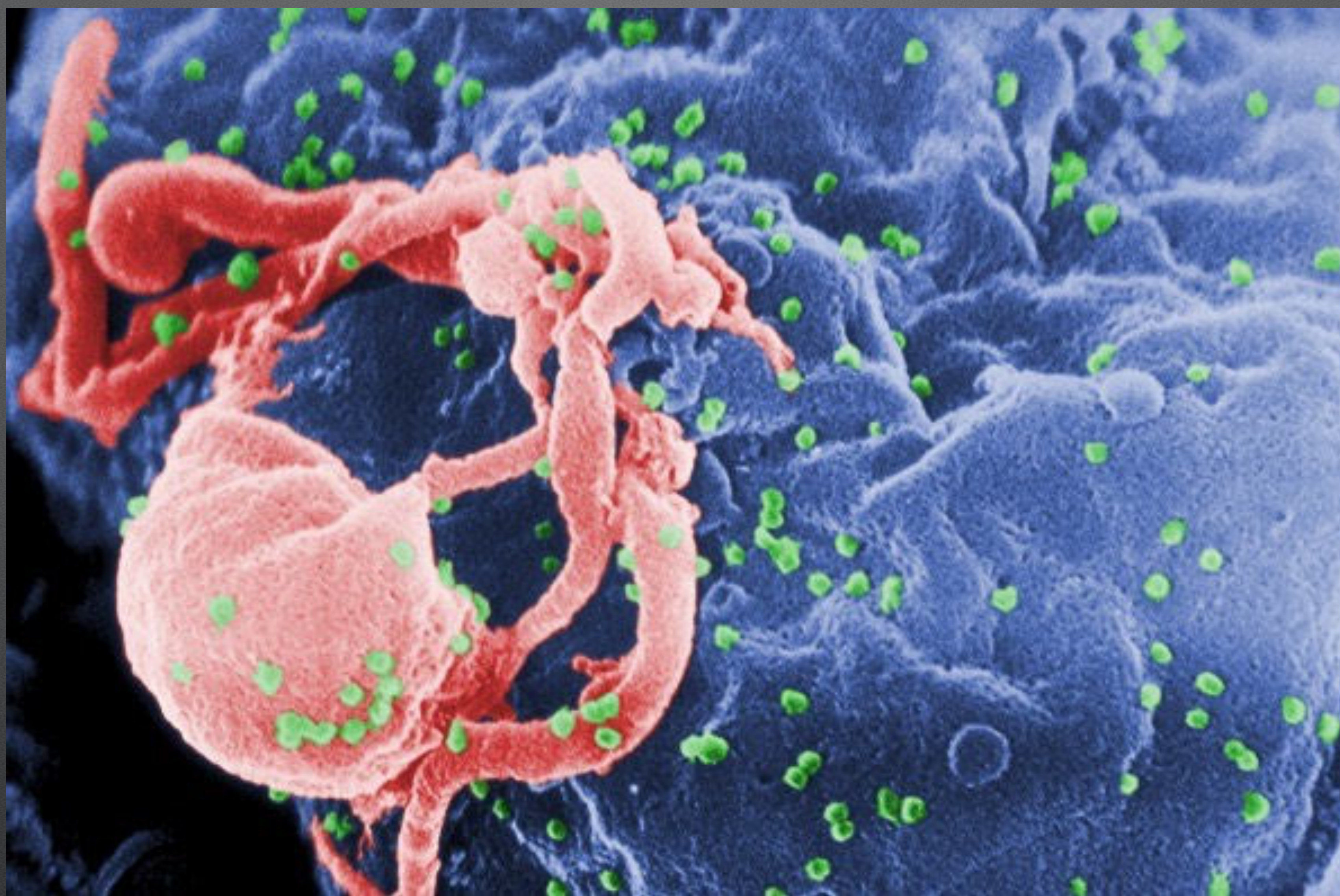

DVR:
1.5
0.8

FDDNP DVR parametric images

Boson
de
Higgs

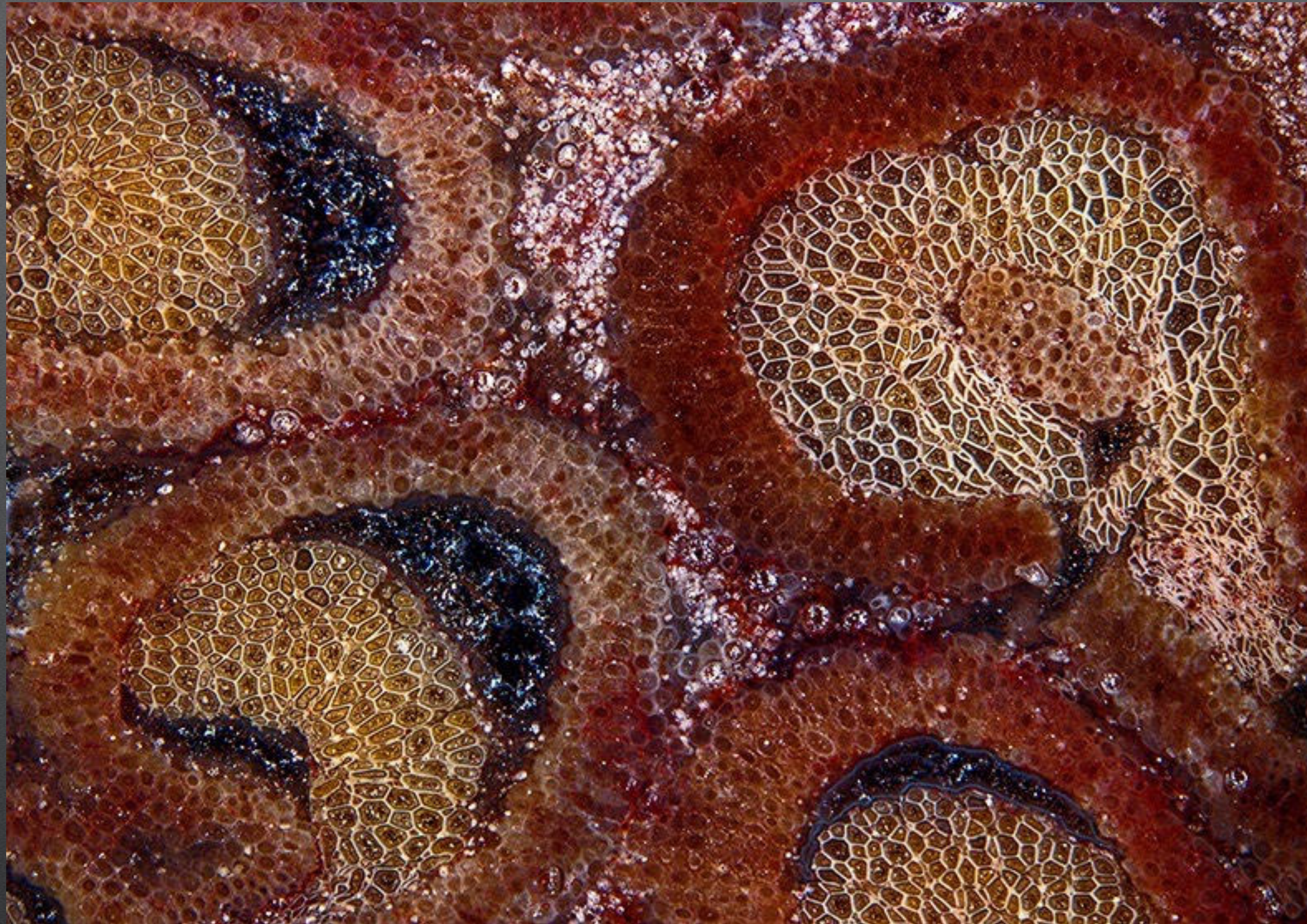

Virus de la inmunodeficiencia humana, HIV-1 (en verde) ensamblándose sobre la superficie de un linfocito. La imagen ha sido coloreada para mejorar el contraste.

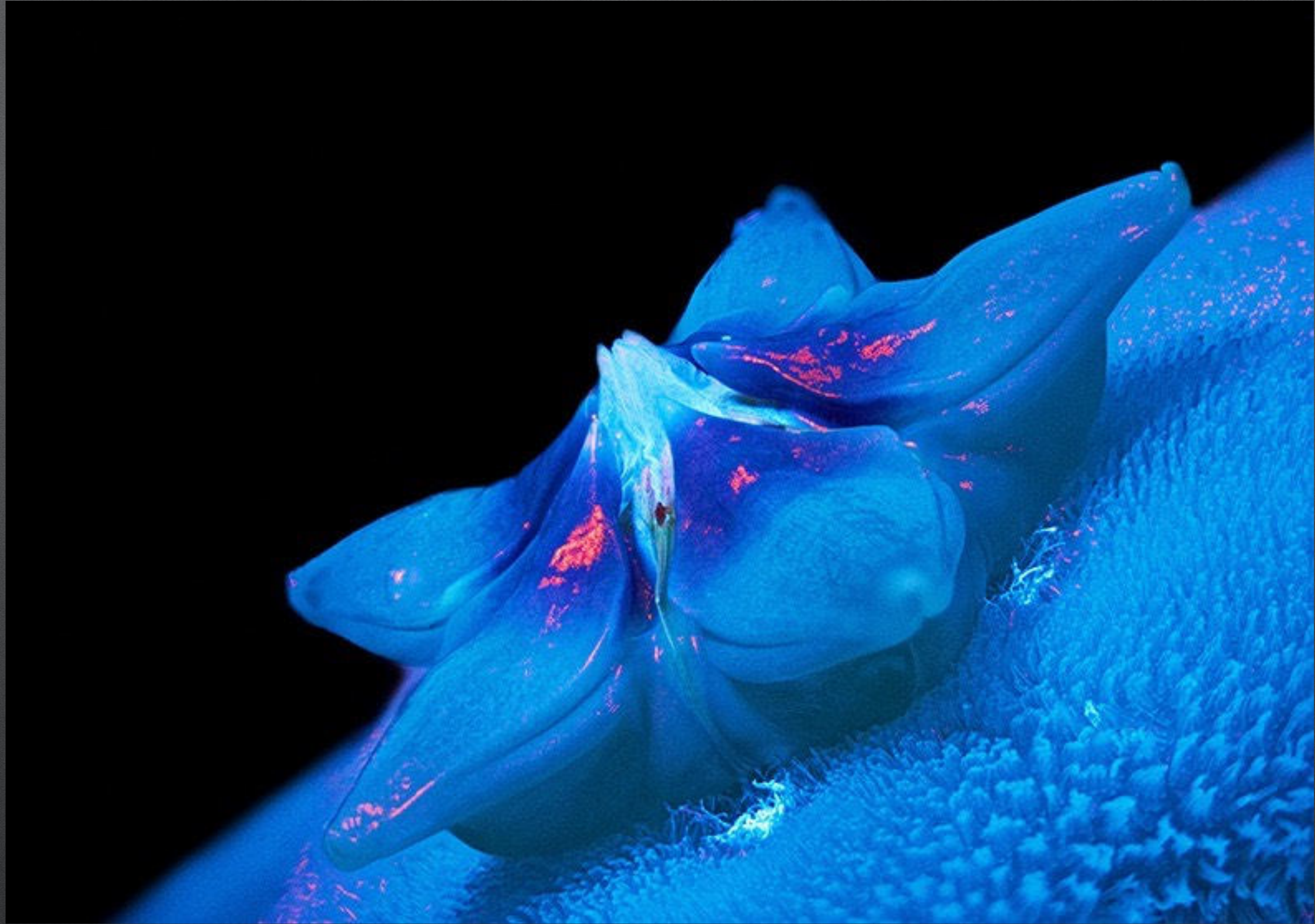

Oculomotor neurons (which control eye movement) in a mouse whose individual nerve cells have been genetically labeled using the so-called Brainbow process.

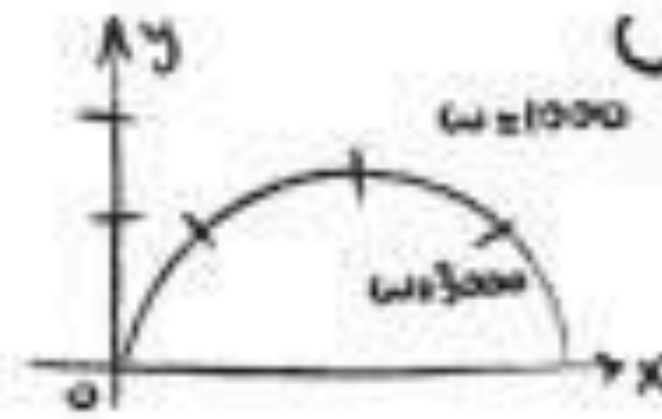
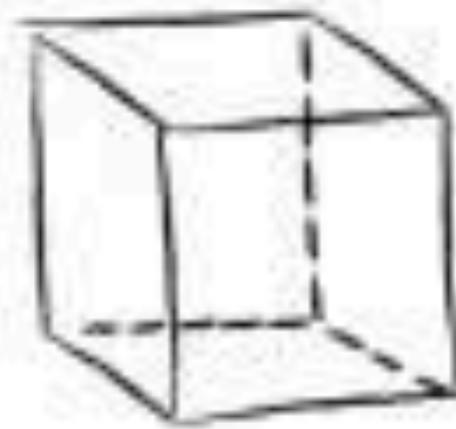
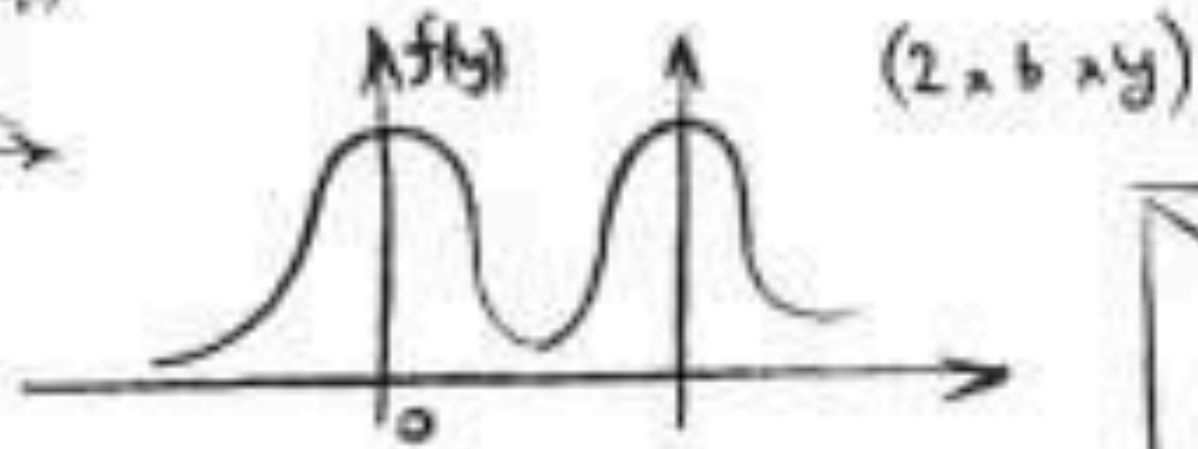
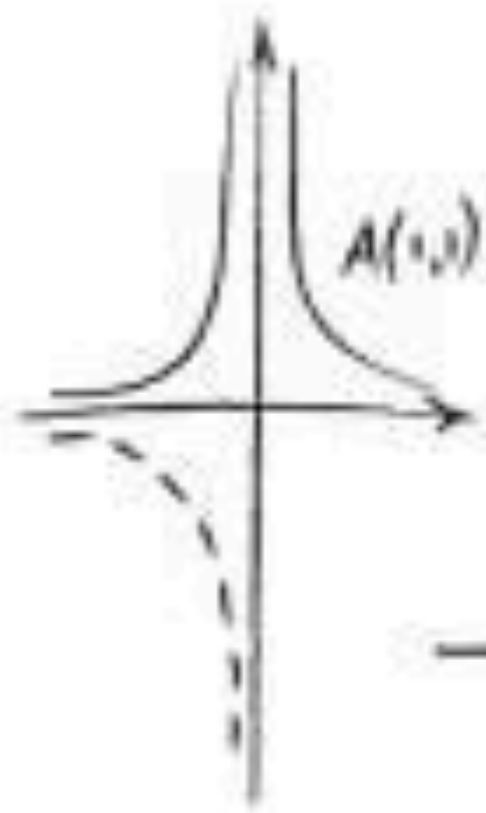

Vascular tissue in the stem of a fossilized tree fern, *Tietea singularis*, dated to around 290 million years ago

Wax plant flower (*Hoya carnosa*)

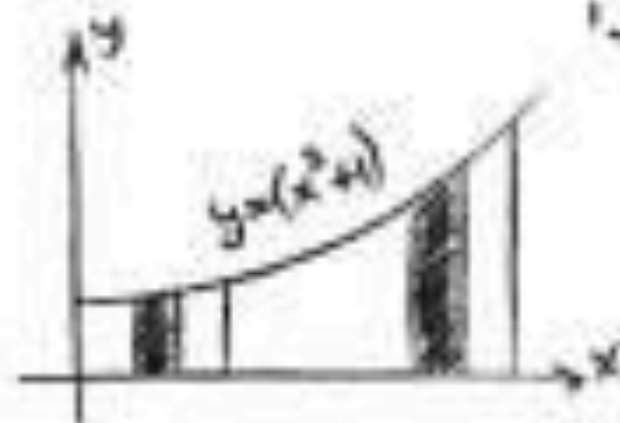
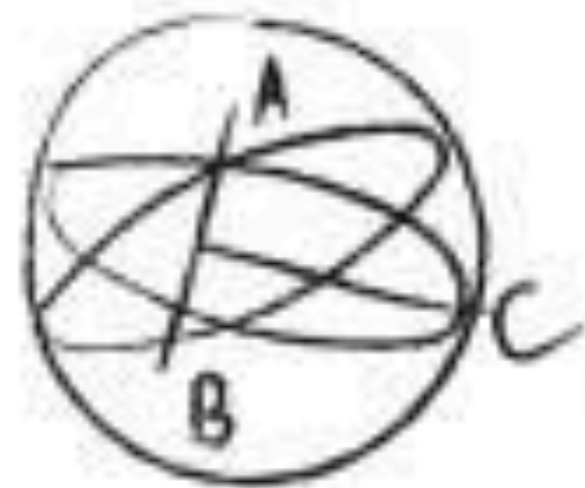
$\omega = \frac{1}{s} = \frac{x}{y}$, $V = u + at$ $A \left(-\frac{B}{2a}, \frac{4a}{\Delta} \right)$, $x = \frac{3at}{1+t^3}$ $\sin 2d = 2 \sin d \times \cos d$

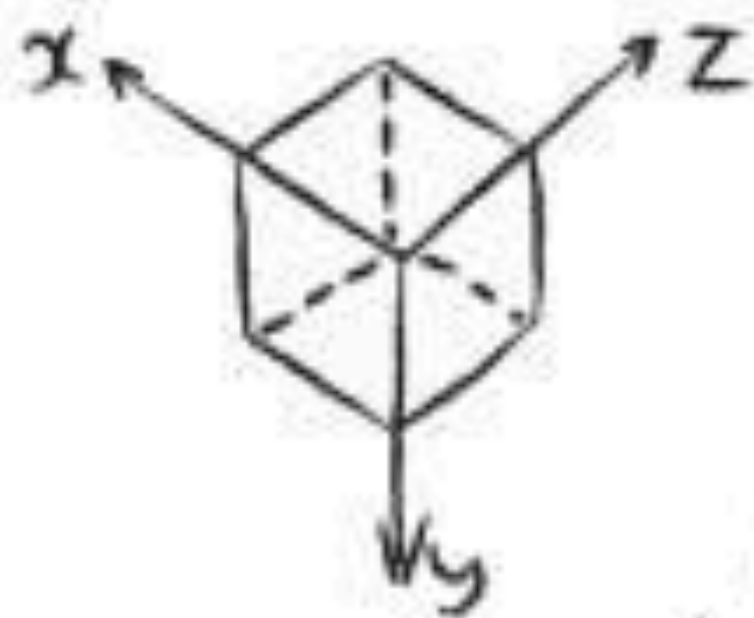
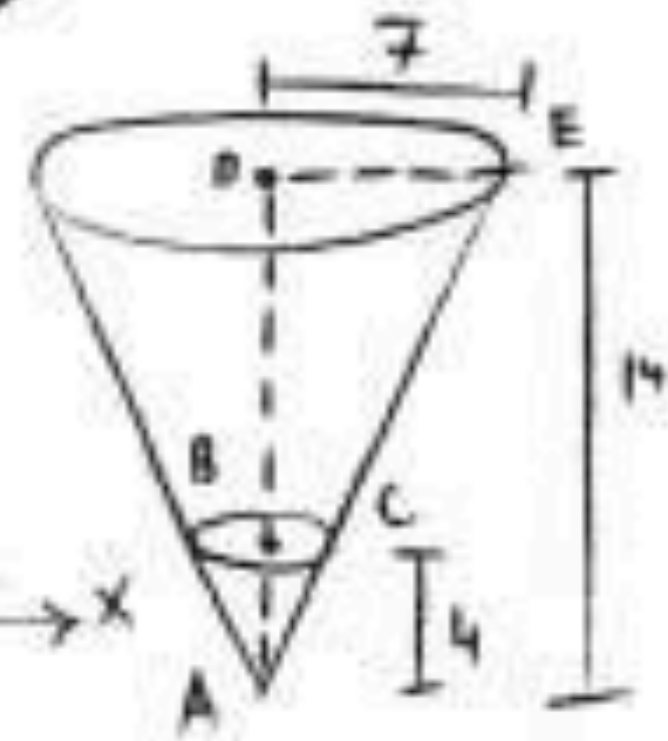
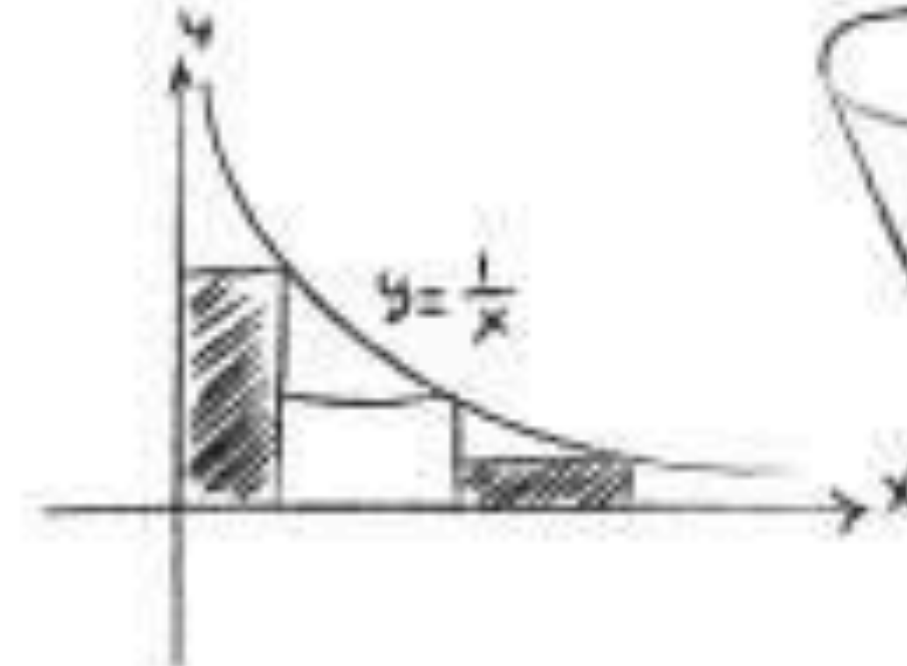
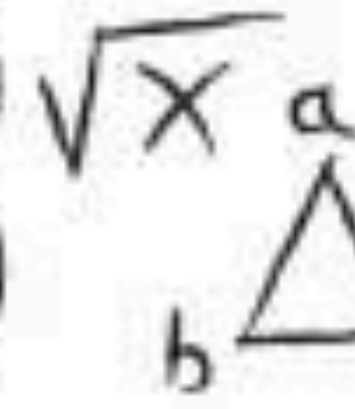
π

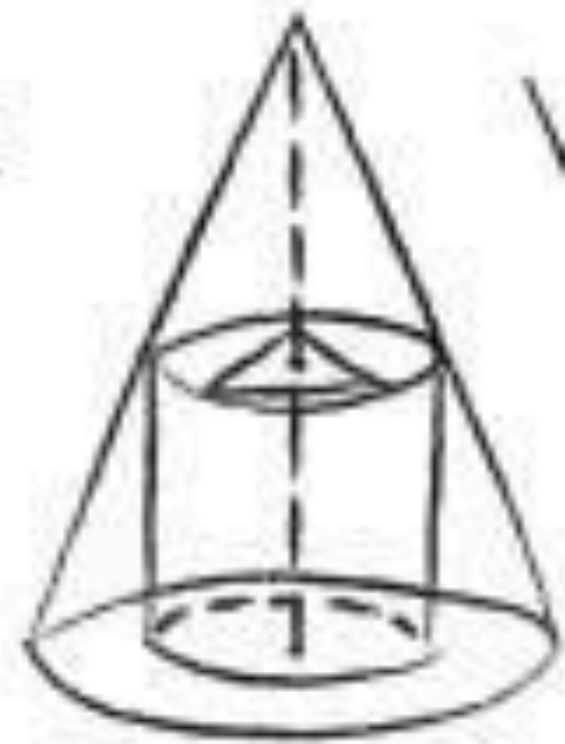
$\sqrt{\frac{x^2 - y^2}{z+x}}$

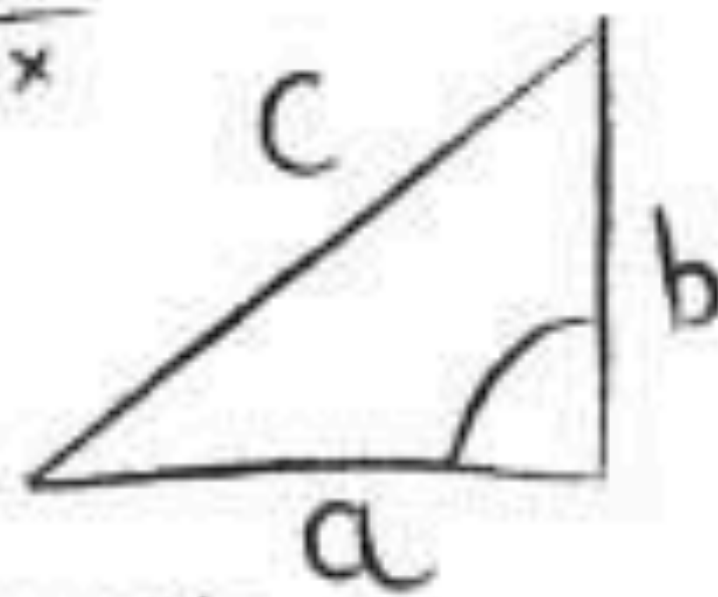
$U = I \cdot R$

$(2 \times b \times y)$

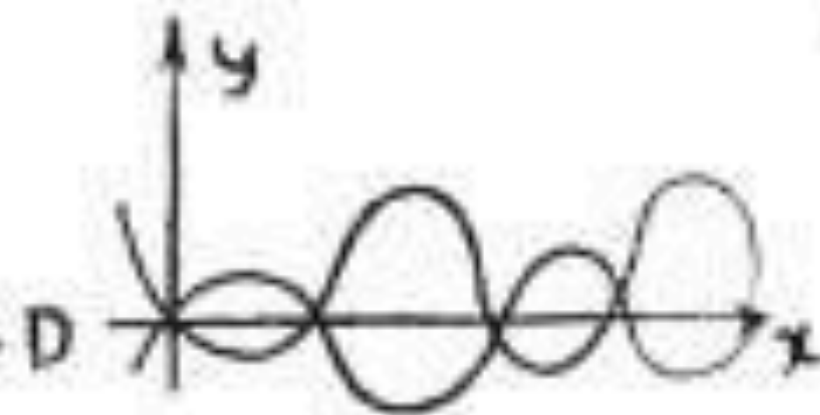
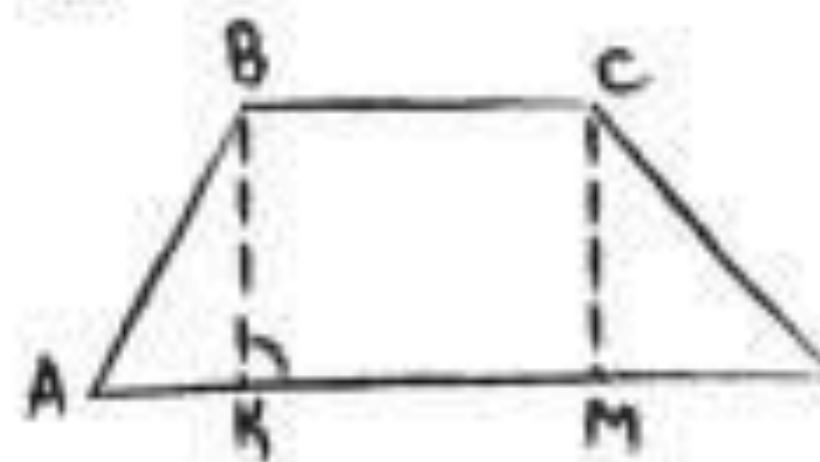
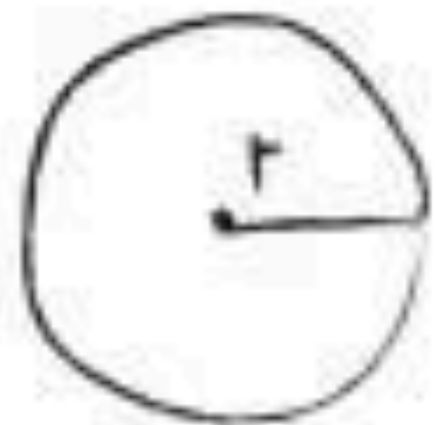
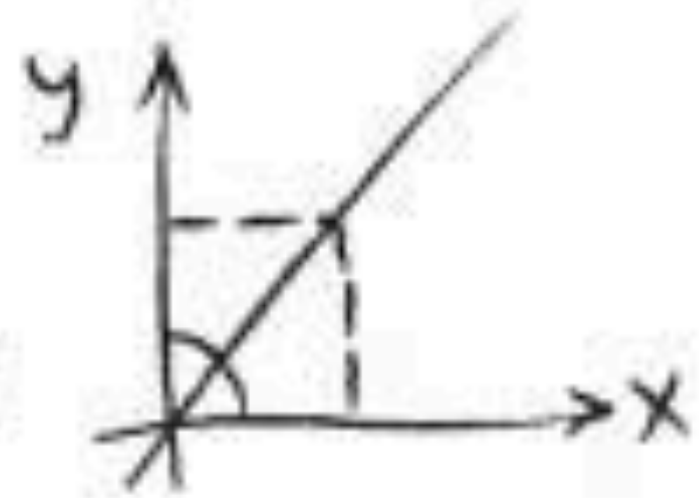
$\sqrt{\frac{x^2 - y^2}{z+x}}$

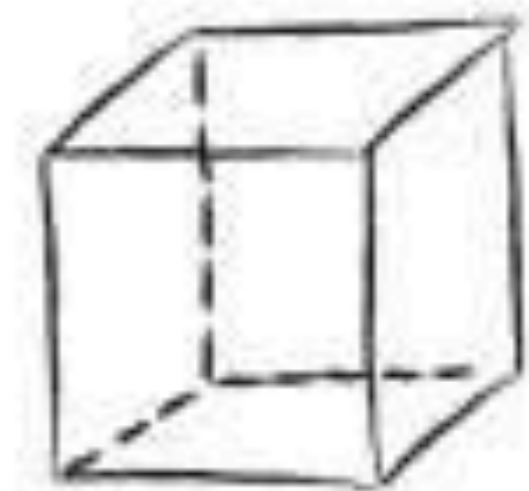
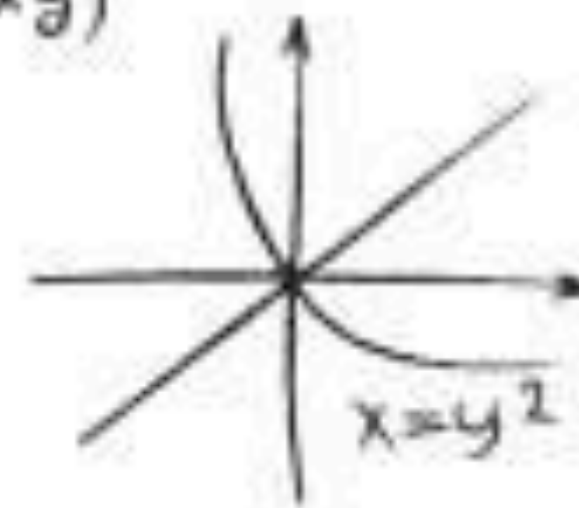
$V = u + at$

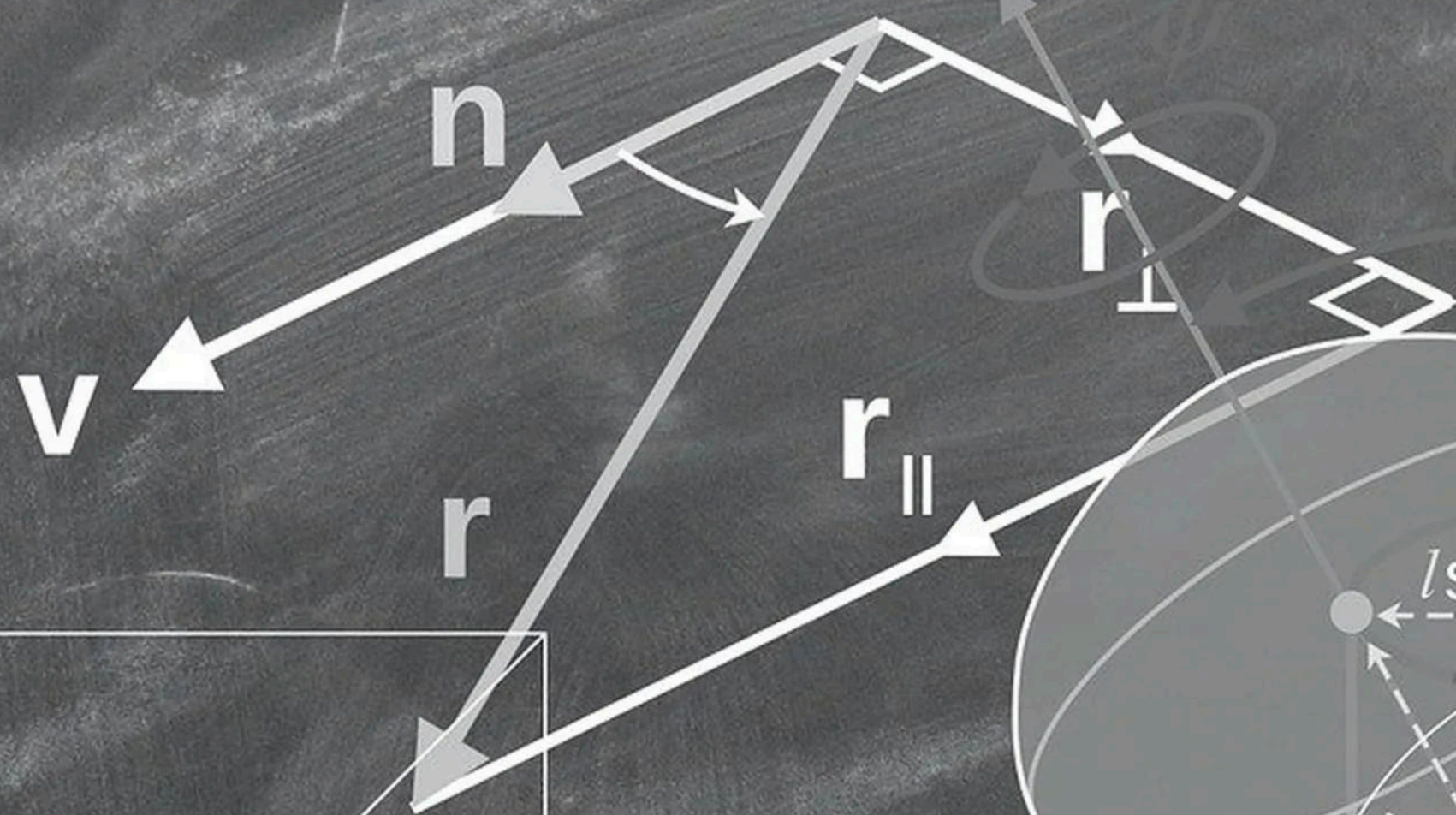
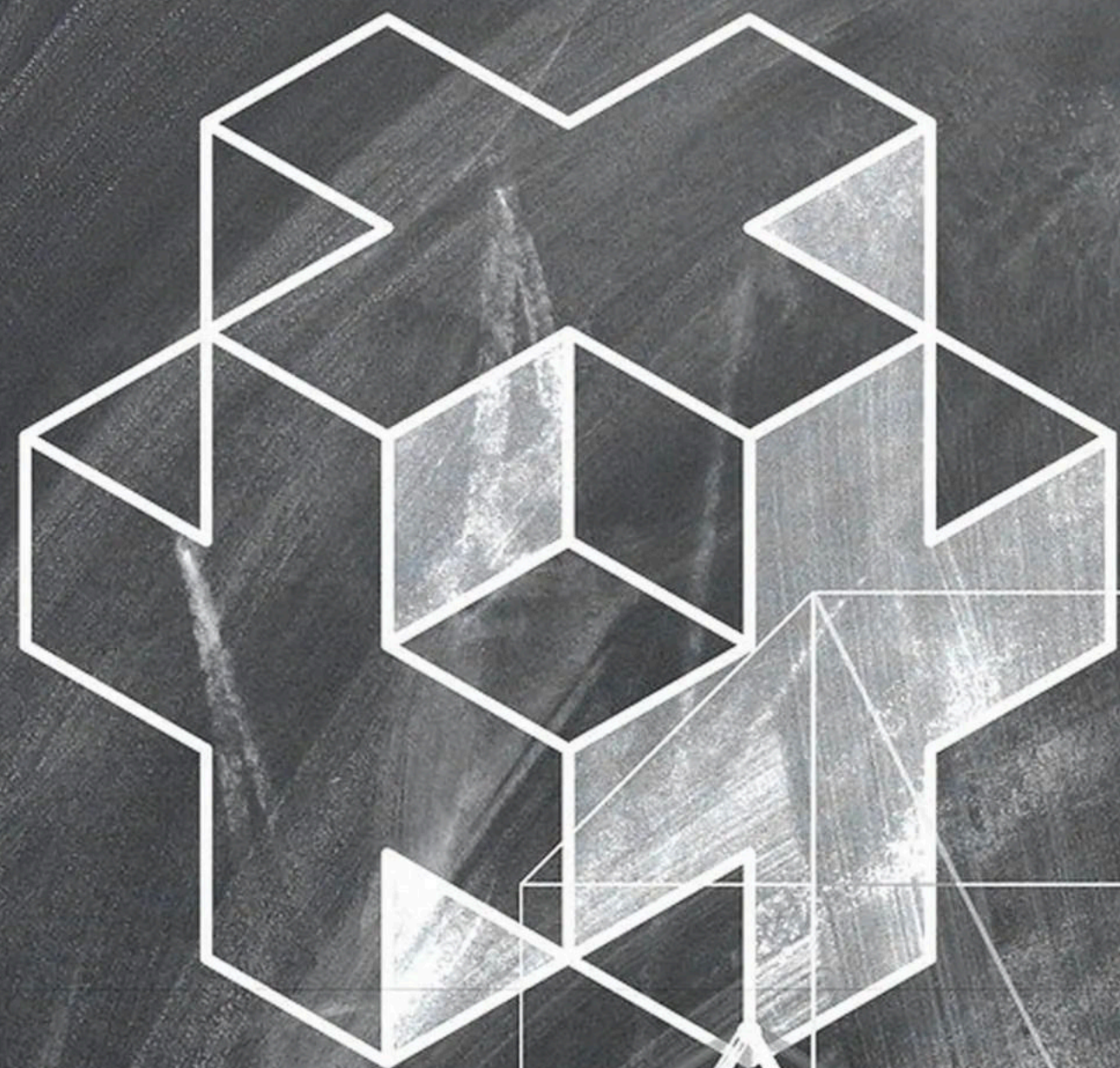

$\omega = \frac{1}{s} = \frac{x}{y}$

$(2 \times b \times y)$

$$v = v_{||} + v_{\perp}$$

$$v_{||} = k(k \cdot v)$$

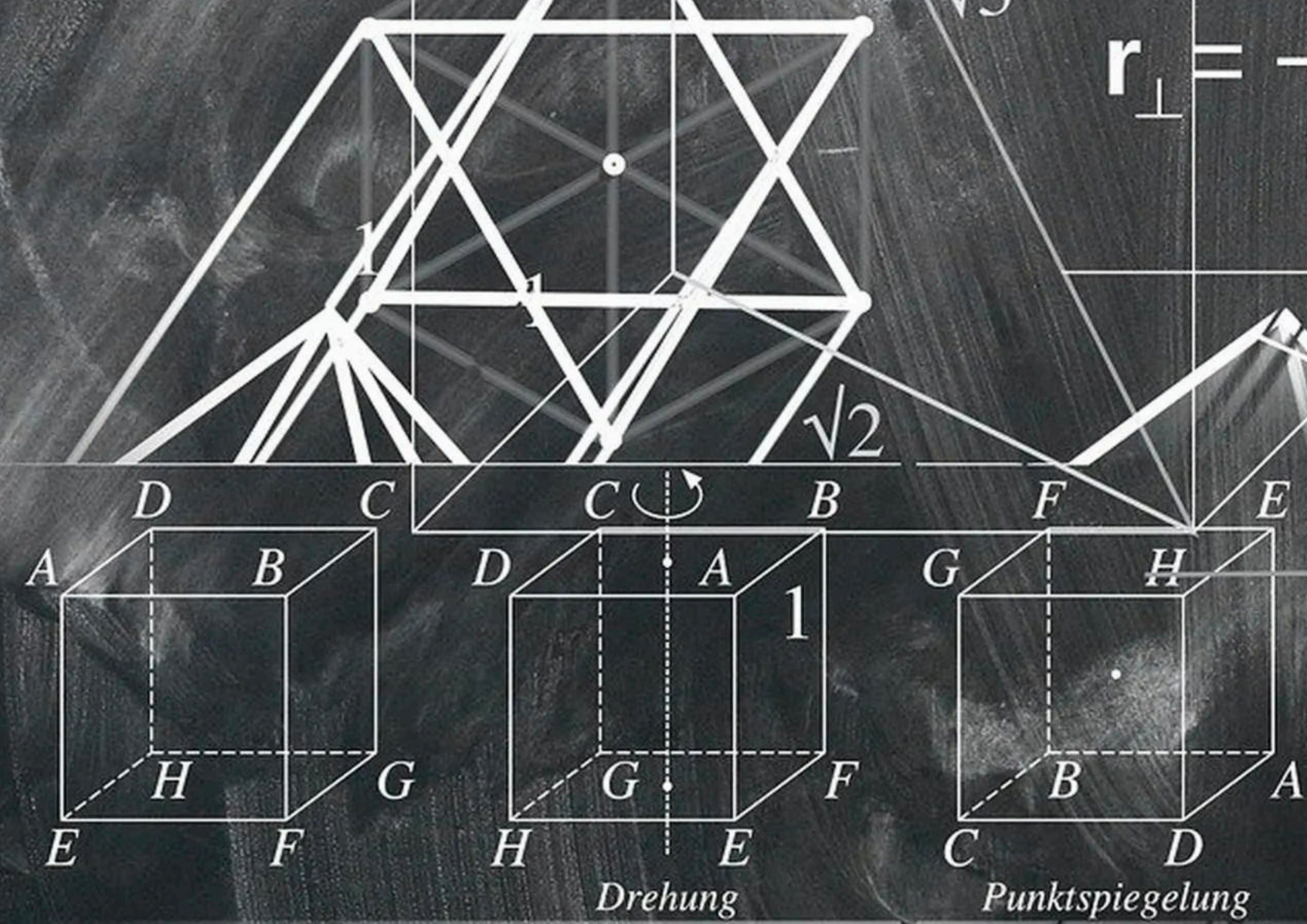
$$v_{\perp} = -k \times (k \times v) = v - k(k \cdot v)$$

$$r = r_{||} + r_{\perp}$$

$$r_{||} = n(n \cdot r)$$

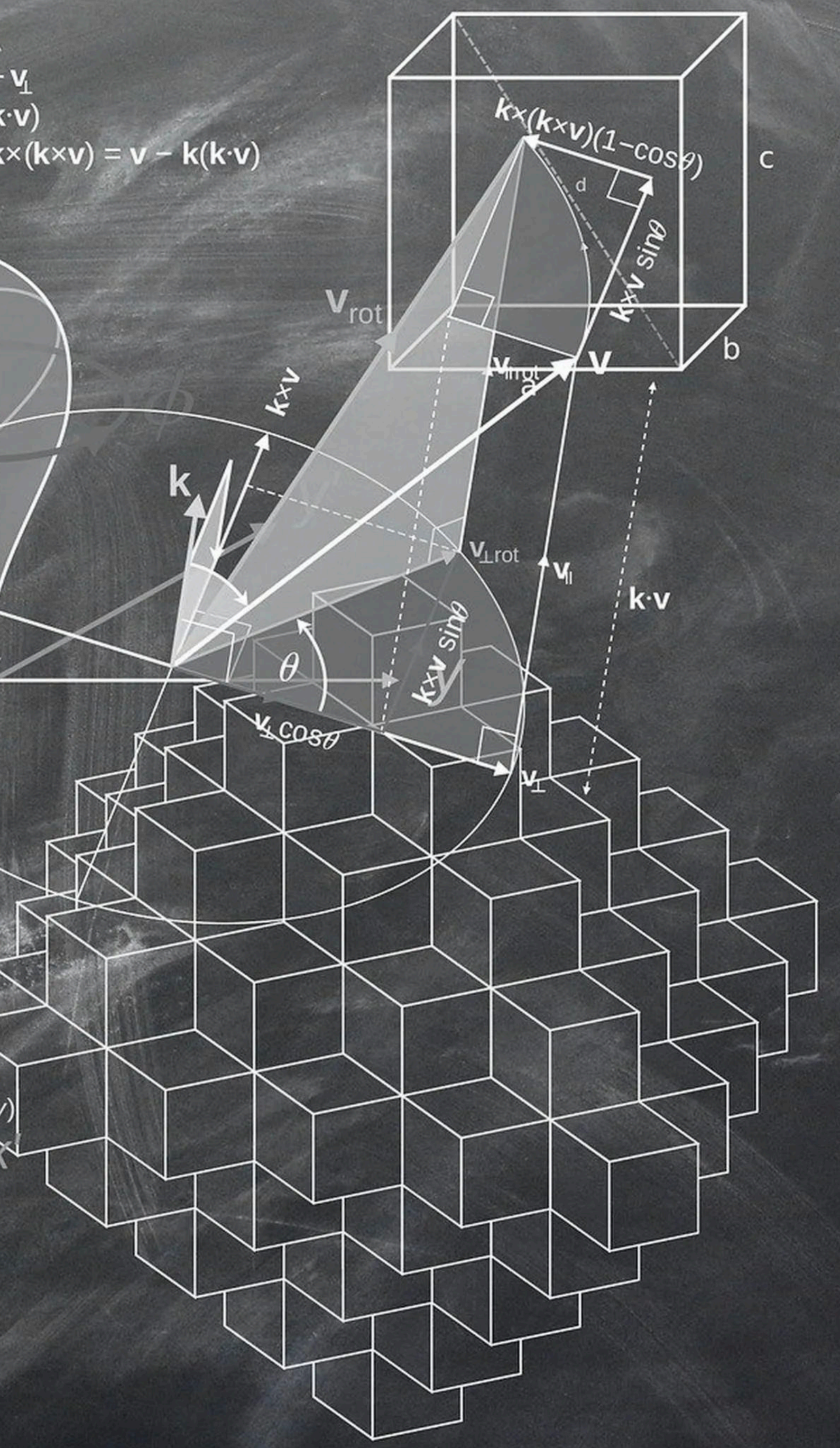
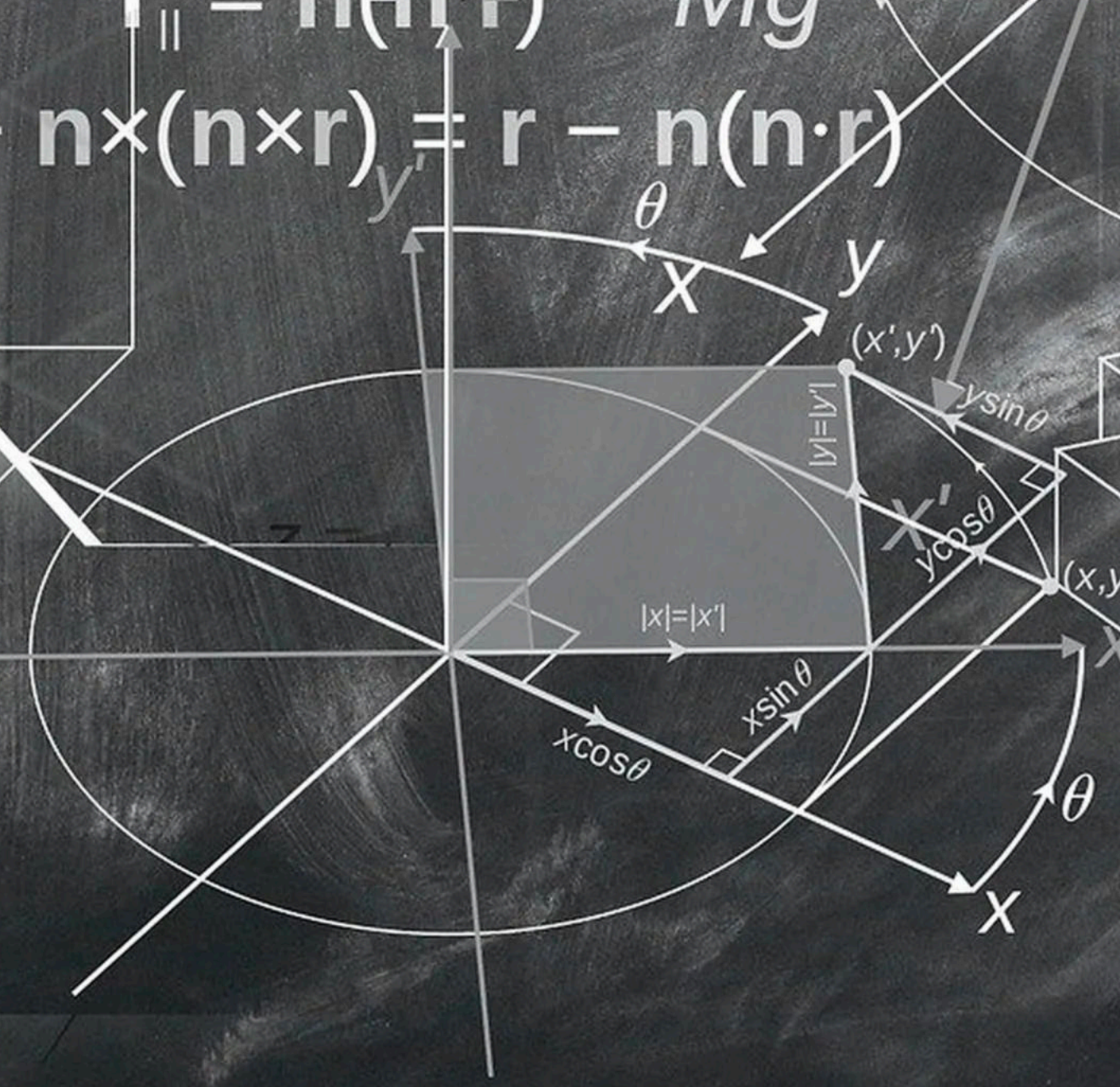
$$r_{\perp} = -n \times (n \times r) = r - n(n \cdot r)$$

Mg

Drehung

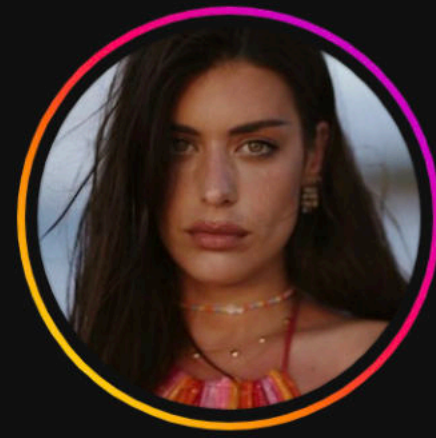
Punktspiegelung

dulceida

Follow

Message

8,941 posts

3.2M followers

954 following

Aida Domenech

Personal blog

Dreamer

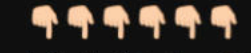
@premiosidolo

@inmanagement

Dulceida.com

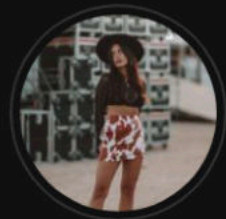
Barcelona

Mi Documental #DulceidaAlDesnudo

bit.ly/DulceidaAlDesnudo

Followed by rosalia.vt and ursulolita

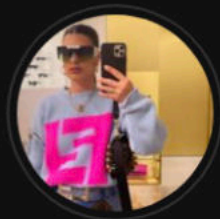
LOOKS22

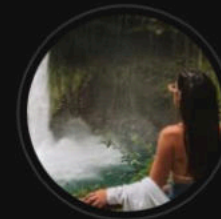
RED CARPET

WORK

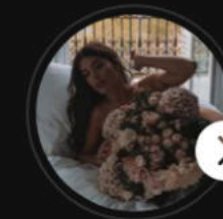
FASHION II

COSTA RICA

PRECIOSOS ...

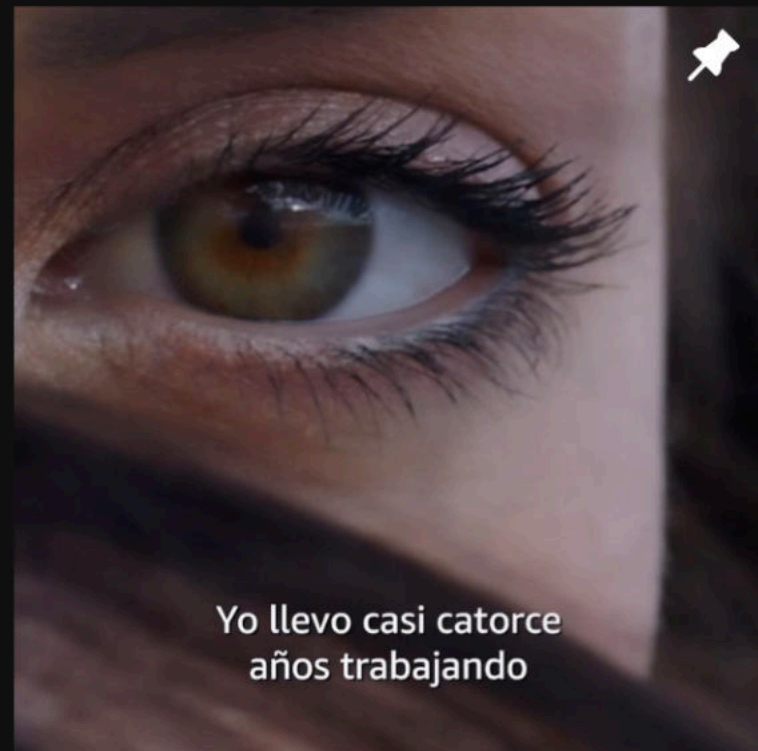

LIFE

POSTS

REELS

TAGGED

Yo llevo casi catorce años trabajando

dulceida
3M followers

[View profile](#)

[View more on Instagram](#)

134,008 likes

Add a comment...

<https://www.youtube.com/c/dulceida>

S.O.S, she's in disguise

@Timor_OF

En respuesta a @bizarrap

LAS MUJERES YA NO LLORAN, LAS
MUJERES FACTURAN -Shakira

GOINCIDENCE?

I DON'T THINK SO

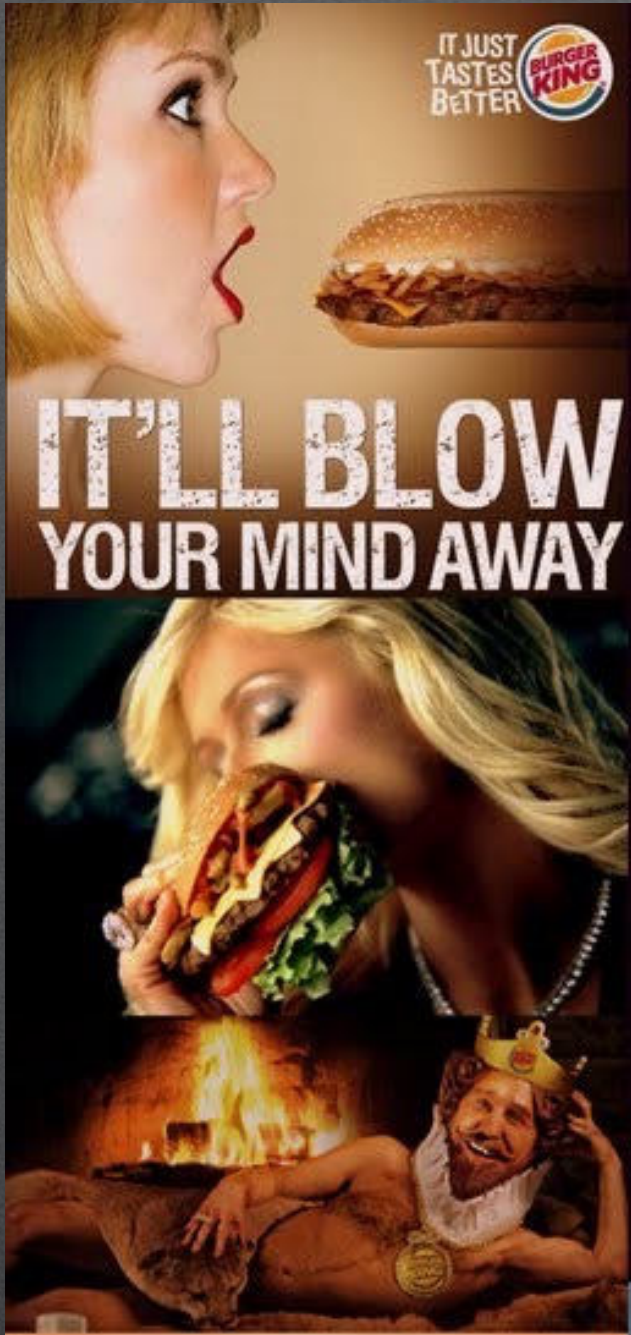

LA **VOLUNTAT**
D'UN **POBLE**

IT JUST TASTES BETTER

IT'LL BLOW YOUR MIND AWAY

She'll tell you size doesn't matter. She's lying.

We're about to reveal something you'll really drool over. I'm thinking Arby's.

IT JUST TASTES BETTER

- Pintura, escultura (50.000 a.C.)
- Xilografia (200)
- Imprenta (868 / 1440)
- Fotografia (1820)
- Cinema (1895)
- Televisió (1937)
- Internet (90')
- Smartphones (2007)

Once we recognize visual perception as a mode of probing the outside world rather than representing it, we may well also conceive the role of the Paleolithic image as a continuous prosthetic part of this probing mechanism, and thus a cultural extension of the visual brain. Although no symbolic cognitive requirement is needed, the emergence of the image made possible a new special kind of perception of the world that was not previously available. To understand the meaning of this statement, we have to understand the Paleolithic image as a perceptual device. This means that we have to account for how lines of pigment depict anything, rather than taking for granted that they do so.

To this end, an analogy may be useful: Whereas the toolmaker brings forth the possibility of a new form of tactile thinking, the image maker brings forth the possibility of a new form of visual thinking.

...

The image, as is also the case with language, enabled humans *to think about thinking*.

Lambros MALAFOURIS, *How Things Shape the Mind*, 2013, p. 203-204.

Europa, 40.000-30.000 AC

4 No te harás imagen, ni ninguna semejanza *de cosa alguna* que esté arriba en el cielo, ni abajo en la tierra, ni en las aguas debajo de la tierra.

5 No te inclinarás ante ellas, ni las honrarás, porque yo soy Jehová tu Dios, fuerte, celoso, ...

Biblia, *Éxodo*, 20

4 »No et fabriquis ídols; no et facis cap imatge del que hi ha dalt al cel, aquí baix a la terra o en les aigües d'aquí baix.

5 No els adoris ni els donis culte, perquè jo, el Senyor, el teu Déu, sóc el Déu-gelós:

Éxode, 20

Beendelstorm, 1566

Nach wenig Predication
Die Caliansche Religion

Das bildens surmen siengen an
Das nicht ein bilde davon bleib span

Kap Montbrantz, kilch, auch die altar
Und west sonst dort vor handen war.

Zerbrochen all in kurtzer 5 fundt
Gleich gar vil leuten das ist kunte.

Anno Dñj. M. D. LXVI³. XX Augusti

NY fins a 1999

Actualitat